

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2019 m. liepos 2 d.
(OR. en)

10622/19

Tarpinstitucinė byla:
2018/0216(COD)

AGRI 347
AGRILEG 112
AGRIFIN 41
AGRISTR 45
AGRIORG 40
CODEC 1262
CADREFIN 287

PRANEŠIMAS

nuo: Pirmininkaujančios valstybės narės

kam: Specialiajam žemės ūkio komitetui / Tarybai

Komisijos dok. Nr.: 9645/18 + COR 1 + ADD 1

Dalykas: Reglamentas dėl BŽŪP strateginių planų

- *Pasirengimas debatams Taryboje dėl su aplinka ir klimatu susijusių BŽŪP laikotarpiu po 2020 m. aspektų*

Rengiantis 2019 m. liepos 15 d. Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos posėdžiui, delegacijoms priede pateikiamas pirmininkaujančios valstybės narės parengtas diskusijoms skirtas dokumentas pirmiau nurodyta tema, įskaitant du klausimus, kuriais bus vadovaujama ministrų debatuose.

Pirmininkaujančios valstybės narės parengtas diskusijoms skirtas dokumentas dėl su aplinka ir klimatu susijusių BŽUP laikotarpiu po 2020 m. aspektų

Pasaulis susiduria su didžiuliais iššūkiais aplinkos srityje; tai, visų pirma – klimato kaita, biologinės įvairovės nykimas ir gamtos išteklių, kaip antai oro, vandens ir dirvožemio, būklės blogėjimas.

Atsižvelgiant į tai, kad žemės ūkio naudmenos užima beveik 40 % ES teritorijos, **žemės ūkio** sektoriui tenka svarbus vaidmuo reaguojant į minėtus iššūkius. Šį vaidmenį sustiprina ir didelė šio sektoriaus ir aplinkos bei klimato tarpusavio priklausomybė. Žemės ūkio poveikis aplinkai ir klimatui yra daugialypis: pavyzdžiui, nors 10 % ES išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio tenka ūkininkavimo sektoriui, šis sektorius atlieka ir svarbaus gamtinio anglies dioksido absorbento vaidmenį. Kita vertus, žemės ūkiui ir gamtos ištekliams, nuo kurių jis taip pat priklauso, didžiulį poveikį daro dėl klimato kaitos kylantys ekstremalūs oro reiškiniai. Pavyzdžiui, pastaruosiu metu didelių sausrų padarinius ūkininkai patyrė ne tik tose šalyse, kuriose šios rūšies ekstremalios oro sąlygos yra įprastos. Prognozuojama, kad tokie ekstremalūs oro reiškiniai bus vis dažnesni ir intensyvesni. Todėl aplinkos ir klimato apsauga prisideda prie ūkininkų vykdomos gamybos veiklos sąlygų ir pajamų išsaugojimo.

2018 m. birželio 1 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) laikotarpiu po 2020 m. **reformos**. Komisija yra ne kartą pabrėžusi, kad užmojų aplinkos ir klimato srityje didinimas yra vienas iš jos pagrindinių BŽŪP reformos prioritetų. Tuo tikslu dabartinės žalinimo priemonės ir kompleksinės paramos sistema būtų įtrauktos į **griežtesnes paramos sąlygas**, reiškiančias didesnę ir platesnę atskaitos tašką, pagal kurią skiriamos išmokos pagal BŽŪP. Tai papildytų ekologinės sistemos, finansuojamos pagal I ramstį, ir agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimai, taip pat kitų rūšių intervencinės priemonės pagal II ramstį. Kiti mechanizmai, kuriais būtų siekiama platesnio užmojo tikslų aplinkos ir klimato srityje, būtų sprendimas bent 20 % išlaidų skirti veiksnių programoms vaisių ir daržovių sektoriuje, 30 % EŽŪFKP išlaidų rezervuoti su aplinka ir klimatu susijusiems tikslams pasiekti ir reikalavimas, kad BŽŪP strateginiuose planuose atsispindėtų didesnis nei dabartiniu laikotarpiu bendras užmojis aplinkos ir klimato atžvilgiu. Be to, 40 % būsimos BŽŪP biudžeto turėtų būti skirta su klimatu susijusiems tikslams siekti.

Remdamasi Komisijos pasiūlymų nagrinėjimo Horizontaliųjų žemės ūkio klausimų darbo grupėje (BŽŪP reforma) ir Specialiajame žemės ūkio komitete rezultatais, 2019 m. balandžio 15 d. posėdyje Žemės ūkio ir žuvininkystės taryba pasikeitė nuomonėmis dėl siūlomos naujosios žaliosios architektūros. Ta proga daug delegacijų pripažino, kad BŽŪP ir ūkininkai atlieka labai svarbų vaidmenį aplinkos ir klimato kaitos srityje. **Daug delegacijų taip pat pritarė tam, kad BŽŪP užmojai aplinkos ir klimato srityje būtų didesni, jeigu tik BŽŪP biudžetas bus proporcingas, valstybėms narėms bus užtikrintos vienodos sąlygos ir joms bus palikta pakankamai laisvės pritaikyti taisykles prie savo ypatumų ir palikti jas kuo paprastesnes.**

Kalbant apie **griežtesnes paramos sąlygas**, delegacijos pabrėžė lanksčių ir paprastų taisyklių svarbą, užtikrinant valstybėms narėms galimybę pritaikyti reikalavimus pagal vietos poreikius. Buvo pareikštos skirtingos nuomonės dėl to, ar paramos sąlygos turėtų galioti smukiesiems ūkininkams. Didesnis sutarimas pasiektas dėl poreikio numatyti proporcingą kontrolės sistemą ir su ja susijusias nuobaudas. Delegacijų nuomonės išsiskyrė dėl to, ar ekologinės sistemos valstybėms narėms turėtų būti privalomos ar savanoriškos, taip pat dėl to, ar joms turėtų būti numatytos minimalios sumos. Neatsižvelgiant į konkrečią ekologinių sistemų formą, daugeliui delegacijų vis dar susirūpinimą kelia nuostata dėl būtinybės išvengti nepanaudotų sumų, kai lėšų įsisavinamo lygis yra mažas. Plačiai pritarta siūlymui 30 % EŽŪFKP išlaidų rezervuoti su klimatu ir aplinka susijusioms priemonėms.

Panašios nuomonės išsakytos 2019 m. gegužės 14 d. įvykusiame Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos posėdyje, kuriame buvo svarstomi su žemės ūkiu susiję Komunikato „Švari mūsų visų planeta“ aspektai. Ministrai pritarė platesnio būsimos BŽŪP užmojo tikslams, kiek tai susiję su BŽŪP galimu prisidėjimu siekiant su klimatu susijusių tikslų taikant siūlomas griežtesnes paramos sąlygas. Jų nuomone, būsimos BŽŪP žalioji architektūra turėtų paskatinti ūkininkus laikytis aplinkai naudingos praktikos.

Europos Vadovų Taryba yra ne kartą patvirtinusi, kokį didelį prioritetą ji teikia aplinkos apsaugos skatinimui ir kovai su klimato kaita. Savo birželio 20–21 d. susitikime ES vadovai sutiko intensyviai pasaulinius klimato politikos veiksmus, kad būtų pasiektas Paryžiaus susitarimo tikslas, be kita ko, toliau dedant pastangas apriboti temperatūros didėjimą, kad jis neviršytų 1,5°C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu. Jie taip pat paprašė Tarybos ir Komisijos paspartinti darbą, susijusį su sąlygomis, paskatomis ir galimybių atveriančia sistema, kurios turi būti įdiegtos siekiant užtikrinti, kad pagal Paryžiaus susitarimą įvyktų perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui ES. 2019 m. birželio 20 d. Europos Vadovų Tarybos priimtoje **2019–2024 m. ES strateginėje darbotvarkėje** nustatyta, kad darnaus žemės ūkio skatinimas yra vienas iš prioritetų, kuriuos bus vadovaujama ES darbe per kitus penkerius metus.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, ministrų bus paprašyta liepos 15 d. įvyksiančiame Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos posėdyje apsvarstyti šiuos **klausimus**:

Atsižvelgiant į Europos Vadovų Tarybos išvadas, kuriose Tarybos ir Komisijos prašoma paspartinti darbą, susijusį su sąlygomis, paskatomis ir galimybių atveriančia sistema, kurios turi būti įdiegtos siekiant užtikrinti perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ES, ir į būtinybę šį įsipareigojimą įvykdyti ir BŽŪP:

- jūsų nuomone, kurie Komisijos pasiūlymų dėl BŽŪP laikotarpiu po 2020 m. elementai yra esminiai siekiant platesnio užmojo tikslų aplinkos ir klimato srityje?

- atsižvelgiant į pirmininkavusių Austrijos ir Rumunijos pasiūlytas formuluotes, ar manote, kad būtini kokie nors patobulinimai siekiant platesnio užmojo tikslų aplinkos ir klimato srityje, atsižvelgiant į supaprastinimą, galimybes ūkininkams ir vietos sąlygų skirtumus?
